

Становище

от

Проф. д-р *Ромео Александров Смилков*

АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив

за

Дисертационен труд на тема:

Сюитни цикли в българската клавирна музика след 80-те години на XX век – интерпретационни проблеми

Докторант: Ян Си (Китай)

**НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София
Клавирна катедра ИФ**

Професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство

Докторското изследване на **Ян Си (Китай)** е мотивирано от възможностите за разширяване на комуникациите между България и Китай чрез опознаване на българските музикални традиции.

Докторант Си Ян е родена в Китай през 1995 година, където завършва висше музикално образование със степен *Магистър* в Университет по музика. През 2015 г. постъпва в подготвителен клас по пиано в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София. През 2016 е зачислена като докторант към Клавирна катедра ИФ на НМА. Учи пиано в класа на проф. д-р Даниела Андонова, която е и научен ръководител на дисертационния ѝ труд.

Докторант **Си Ян** има редица изяви в концертния живот на академията. Лауреат е на международните конкурси: „Музиката и земята“ – 2017, София: Награда за най-добро изпълнение на руска музика; Международен конкурс „Пиано Крайова“, Румъния 2017: Втора награда.

В увода, след формулиране на целта и задачите на изследването, докторантката категорично и ясно формулира хипотезата за основното приносно значение на този труд – *„Дисертацията дава възможност за навлизане на произведения от български автори в учебния и педагогически репертоар в Китай, с което се разширява международния авторитет на българската музикална култура в чужбина, т.е. своеобразен мост между двете култури.“* (стр. 6).

Не е случаен изборът на периода от историята на българската клавирна музика – 80-те години на ХХ век. Тогава се появяват редица сюитни цикли, които съдържат нови „послания“ към младите изпълнители. **Целта и задачите** на изследователската работа са насочени към клавирни сюити от края на 20-ти век, които са репрезентативни - както за жанра на българската клавирната сюита от този период, така и за връзката между клавирното творчество и клавирната педагогика.

Структурирането на текста следва темпорална логика – от традициите към съвременността, както и хронологията на написването на творбите. В рамките на общо **179** (сто седемдесет и девет) страници са включени следните основни структури: **Увод, пет глави, Заключение, Приноси на дисертационния труд; Библиография; Концертно изпълнени творби от докторанта Си Ян, включени в анализите на дисертационния труд; Публикации на докторанта.**

Уводът съдържа експониране на основните структури на труда и кратък преглед на съдържанието им. Този преглед дава яснота за използваните методи – проучване, анализ, наблюдение. В увода са

формулирани целта и задачите на изследването, хипотеза за приносите и мотивите на изследването.

В **Първа глава** се осъществява кратък исторически обзор, който съдържа *два* акцента: на първо място – общ преглед на развитието на българското клавирно композиторско творчество, а на второ – върху жанра на клавирната сюита. Тук изследването е насочено към извеждане на приемствеността в традициите на класическия сюитен цикъл и българските клавирни цикли след 80-те години, т. е. в края на XX век.

Следващите глави – Втора, Трета и Четвърта глава – са структурирани на един и същ принцип. На първо място се осъществява общ преглед на творчество на композиторите *Пенчо Стоянов, Николай Стойков, Красимир Милетков*. След това конкретно се анализират клавирните сюити, които са създадени от тези композитори след 80-те години на XX век и са емблематични за творчеството им.

Във **Втора глава** изследването е фокусирано върху „Творецът Пенчо Стоянов” и неговата *„Микросюита”*. Радващо е неколкото изпълнение на Микросюитата от докторантката в периода 2017/2018 година. Това обуславя задълбочения анализ на музикалноизразните средства и точно извеждане на изпълнителската проблематика.

Трета глава е посветена творецът Николай Стойков и характерните особености на някои от неговите клавирни сюитни цикли. Конкретно се разглеждат *„Три български танца”* оп. 75, *„Старите латерни – характеристични пиеси”* оп. 85 и *„Малка сюита от три родопски песни”* оп. 90.

В **Четвърта глава** се разглежда клавирната сюита на Красимир Милетков *„Bacillus Bulgaricus”*. Подобно на *„Микросюита”* от Пенчо Стоянов, този анализ е свързан с важни приносни моменти на този труд, в който за пръв път се осъществява изследване на тези две произведения.

Пета глава има особено място в структурата на дисертацията. Тя очертава още един аспект, свързан с приложната страна на жанра на клавирната сюита в българското композиторско творчество. Това е насочеността към клавирната педагогика, към репертоара, чрез който се формират и изграждат качествата на младите изпълнители – деца и юноши. Подборът на докторантката включва някои от репрезентативните за българската клавирна школа репертоарни творби, които дават представа за детския свят като сюжетност в музиката за пиано през 80-те години на XX век. Това са изключително популярните и утвърдени в педагогическата практика „Слънчеви лъчи” от П. Стоянов и включените в сборника „Музикална кутийка” от К. Милетков три клавирни сюити: „Спомени от детството”, „Приказен свят” и „Картини от една ваканция”.

В *Заключение* се обобщава съдържанието на труда. Поставени са няколко основни акценти:

1. Изследвани са характерни сюитни цикли, които дават представа както за творчеството на изявени автори в този жанр, така и за някои тенденции в развитието на българската клавирна музика през и след 80-те години на XX век: камерност, остра характеристичност, съпоставяне на контрастни образи, съчетание на краткост на формата и пестеливост на изразните средства;

2. Очертани са аспектите на анализите на музикалния език – структура, ладова основа, хармонии, ритми, връзка с някои новаторски композиционни техники, характерни за XX век (елементи на авангардна техника, алеаторика, сериалност, джаз и др.)

3. В произведенията се изследва връзката с музикалния фолклор – интонации и цитати от народна музика, полиладова основа, характерни ритми, имитация на тембри на народни инструменти и др.

При формулирането на *приносите* стойността на дисертационния труд се очертава в следните аспекти:

- за пръв път се анализират клавирната сюита на Красимир Милетков „*Bacillus Bulgaricus*” и „*Микросюита*” за пиано от Пенчо Стоянов, което е принос към българското музикознание;
- това е първо изследване от чуждестранен докторант на българска клавирна музика;
- подчертава се както теоретичната, така и практическата стойност на труда;
- акцентира се върху основния принос на това изследване – възможността за навлизане на нови репертоарни произведения от български автори в образователната практика в България и чужбина и конкретно – за опознаването и разпространението на българските музикални и музикалнопедагогически традиции в Китайската Република.

Библиографията, върху която се опира изследването включва **3** (три) основни раздела: първи раздел - книги (на брой 14); втори - електронни източници (1). В трети раздел са включени интервюта от срещи с изследваните в дисертацията композитори Пенчо Стоянов, Николай Стойков и Красимир Милетков. Общият брой на източниците на изследването е **18** (осемнадесет). Може би е препоръчително в първия раздел на Библиография да се включи и труда на Златка Дачина „Музика за деца” (Благоевград, УИ „Неофит Рилски”, 1996), които да се цитира във връзка с анализа на „Слънчеви лъчи” от Пенчо Стоянов, както и по повод на някои общи тенденции в развитието на българската клавирна музика за деца.

Към анализите в дисертационния труд са приложени **143** музикални примера.

От приложената информация за концертно изпълнените творби от докторант Ян Си става ясно, че тя е изпълнила част от анализирани в дисертационния труд произведения (някои от тях - неколккратно). Това е

факт, който още веднъж подчертава връзката на изследователската работа на докторантката с живата концертна практика.

Докторантката е осъществила на брой **3** (три) публикации по темата на дисертационния труд, което е добра основа за тази успешна дисертация.

Поздравявам научния ръководител проф. д-р *Даниела Андонова* за перспективното докторско изследване в контекста на задълбочаващите се българо-китайски културно-естетически, музикални и музикално-педагогически контакти.

Това ми дава основание да предложа на уважаемото жури присъждане на научна и образователна степен **„Доктор по музикознание и музикално изкуство”** на докторанта.

Ще гласувам положително - **„ЗА”**
присъждане на научна и образователна степен
„Доктор по музикознание и музикално изкуство”

на пианистката **Ян Си** (Китай).

Август

проф. д-р Ромео Смилков

2019 г.

пианист